

## [Hendriksen.]

kommende at slutte med at sige, at den Debat, der har fundet Sted, i ikke ringe Grad har klaret Begreberne med Hensyn til en Række færøske Spørgsmaal og derfor maa siges at have haft sin Berettigelse. Jeg takker for de faldne Udtalelser og tror, jeg har Lov til at slaa fast, at der i det høje Lands-ting, den høje Rigsdag og hele det danske Folk er Enighed om, at de færøske Spørgsmaal skal løses, ikke paa et partipolitisk, men paa et nationalt Grundlag.

**Rytter:** Den højtærede Statsministers Udtalelse om, at der ikke vil blive vist Eftergivenhed med Hensyn til Spørgsmaalet om Børnenes Danskundervisning, hilser jeg selvfølgelig med Tilfredshed. Jeg vil dertil saa blot bemærke, at jeg vilde ønske, at Eftergivenhed ikke allerede havde været vist over for de Lærere, som har overtraadt Anordningen af 1912. Jeg kan vanskeligt forstaa, at man fremtidig kan yde kraftigere Modstand, end man kunde efter den gamle Anordning; men det vil selvfølgelig glæde mig, hvis det kan ske, saaledes at man kan faa mere Danskundervisning, end man har haft siden min Tid.

Statsministerens Udtalelse om, at det ikke var sikkert, at Lærerne kunde Dansk, var en vel haard Udtalelse. De tager jo Eksamen paa Dansk, saa det kan de selvfølgelig.

Til Undervisningsministeren skal jeg sige, at vi holder ikke paa, at Undervisningssproget skal være Dansk. Det er der ingen, der holder paa, for det vilde være forkert. Men det var maaske kun en Fortalelse. Vi holder paa, at der skal undervises baade paa Dansk og Færøsk. I gamle Dage var Undervisningssproget Dansk, men det er vi kommet bort fra.

At der er mange paa Færøerne, som med Sorg har set denne Anordning, kan den højtærede Undervisningsminister være overbevist om, og det gælder ogsaa de to færøske Rigsdagsmænd, af hvilke den ene er valgt af den almindelige Befolkning paa Færøerne, og den anden er valgt af Lagtinget, skønt denne sidste absolut ikke staaer fjendtlig over for Regeringen. Jeg synes, at dette maa faa den højtærede Minister til at tænke: Mon jeg ikke her har gjort noget, der i Stedet for at vække Glæde har vakt Sorg.

Jeg maa slutte med at udtale, at jeg deler Ministerens Haab om, at det vil lykkes, trods det der er sket, at bevare Danskundervisningen deroppe, saa at de kan lære Dansk ordentligt, og jeg vil sige

ligesom Statsministeren, at Eftergivenhed paa dette Punkt vil være af det onde.

**Nielasen:** Med Hensyn til Spørgsmaalet om Værnepligt kan man jo sige, at vi paa en vis Maade har Værnepligt paa Færøerne. Vi sender hvert eneste Aar ca. 4 000 af vore allerbedste Mænd ud i en Krig, nemlig ud til den store Kamp imod Havet, og der gaar jo ikke et eneste Aar, uden at nogle af de Folk falder i den Krig, de fører. Det er saaledes ikke ret længe siden, at der i Løbet af to paa hinanden følgende Aar omkom ca. 100 Færinger paa Havet. Det vilde svare til, om man hernede under en Krig mistede 13—14 000 Mand, saa jeg synes, at den Værnepligt, vi paa en vis Maade har, maa være tilstrækkelig, rent bortset fra, at det af praktiske Grunde vilde være uigennemførligt at faa indført Værnepligt paa Færøerne paa samme Maade som her. Jeg vil gerne føje til, at der har været Færinger, som har meldt sig som frivillige her i Danmark og været med i Krigene baade i 1848 og i 1864; endskønt de ikke havde Pligt dertil, har de kæmpet for Danmarks Sag.

Jeg kan stadig ikke være enig med den højtærede Undervisningsminister i hans Fremstilling af Sagen. I den gamle Anordnings § 7 bestemtes det, at Undervisningen i Folkeskolen paa Færøerne skulde foregaa baade paa Færøsk og Dansk. De færøske Folkeskolelærere har imidlertid ikke respekteret denne Bestemmelse. Hvem der nu har Skylden, ved jeg ikke, og det skal jeg heller ikke komme ind paa ved denne Lejlighed, men i hvert Fald har et stort Procenttal — der er i sin Tid blevet nævnt 80 pCt. — ikke respekteret denne Bestemmelse. Naar den nu er udgaaet af Anordningen, vil man selvfølgelig sige paa Færøerne, at det er en Imødekommen af de færøske Skolelæreres Standpunkt, og det skulde da være underligt og uforstaaeligt, om Lærerne nu, efter at den nævnte Bestemmelse er sløffet, vilde give sig til at bruge mere Dansk i Undervisningen, end de har gjort før; det kan man absolut ikke regne med, det vilde være ganske selvmodsigende. I øvrigt skal jeg sige i Anledning af en Bemærkning af den højtærede Statsminister, at selvfølgelig er alle Skolelærerne paa Færøerne saa godt inde i Dansk, at de paa bedste Maade kan undervise i dette Sprog; Kendskab til Dansk mangler det sandelig ikke paa blandt de færøske Skolelærere.

Hvad Kirkesproget angaar, stiller Forholdet sig, som jeg udtalte første Gang, jeg